

sindikalni poročevalec

ŠT. 8, 9. JUNIJ 1983

PRILOGA DELAVSKE ENOTNOSTI

IZ VSEBINE

- **Obrazložitev osnutka družbenega dogovora**
- **Družbeni dogovor o skupnih osnovah in merilih ter pogojih uresničevanja pravic in odgovornosti iz dela pri izvajanju del v tujini**
- **Pravilnik o podeljevanju zlatega znaka Zveze sindikatov Slovenije**
- **Pravilnik o podeljevanju srebrnega znaka Zveze sindikatov Slovenije**

Glede na potek priprav družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih ter pogojih za uveljavljanje pravic in odgovornosti iz dela pri izvajanju del v tujini, ki je zajel večino podpisnic, te ugotavljajo, da je treba dati omenjeni dokument v javno razpravo. O njem smo razpravljali na Republiškem komiteju za delo Slovenije, odboru za mednarodne odnose Republiškega sveta ZSS, koordinacijskem od-

boru za dela v tujini pri Gospodarski zbornici Slovenije in Republiškem odboru sindikata delavcev gradbeništva Slovenije.

Da bi družbeni dogovor omogočal izpolnitev družbenih ciljev, menimo, da mu je treba v razpravi nameniti vso pozornost v organih upravljanja in družbenopolitičnih organizacijah s sodelovanjem strokovnih služb.

Razprava o osnutku naj bi trajala do 10.

julija 1983, torej mesec dni po objavi.

Pripombe in predloge na osnutek dogovora posredujte na ROS - delavcev gradbeništva Ljubljana, Dalmatinova 4. Takoj po končani razpravi bo delovna skupina udeležencev pripravila predlog, ki naj bi ga obravnavali in podpisali še julija letos.

Ljubljana, 7. junija 1983

DELOVNA SKUPINA

OBRAZLOŽITEV OSNUTKA DRUŽBENEGA DOGOVORA

Že posvetovanje o problematiki investicijskih del v tujini, ki sta ga leta 1980 v Trbovljah pripravila odbor Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za mednarodno dejavnost in Poslovna skupnost Rudis, je opozorilo na dve temeljni vprašanji:

● na še vedno premalo razvito samoupravljanje na gradbiščih v tujini in zato tudi na še vedno premalo smotro gospodarjenje pri naložbenih delih ter

● na neenotno in nepovezano slovensko in jugoslovansko gradbeno operativno pri prevzemanju novih investicijskih del na tujih tržiščih oziroma na slabe dohodkovne

odnose med organizacijami združenega dela.

Že takrat je bilo sprejeto stališče, da je treba v Sloveniji sprejeti samoupravni sporazum kot podlago za skupno samoupravno akcijo pri premagovanju slabosti, kot so nerazviti samoupravni odnosi na tujih deloviščih, šibka povezanost delavcev pri investicijskih delih v tujini in samoupravnem odločanju in gospodarjenju v matičnih temeljnih organizacijah. Premalo pa so razviti tudi načini uveljavljanja samoupravnih pravic in obveznosti v tujini. Delavci imajo v tujini na istem gradbišču tudi dokaj različne pravice in obveznosti ter

opazne razlike pri osebnih dohodkih po organizacijah ter različne druge osebne prejemke, ki glede na opravljeno delo niso utemeljeni.

Do začetka leta 1982, ko so začeli resneje pripravljati samoupravni sporazum in še zlasti do javne obravnave osnutka družbenega dogovora (pokazalo se je namreč, da je družbeni dogovor ustrežnejši družbeni dokument za ureditev navedenih razmer), se je izvajanje investicijskih del v tujini izredno zaostriilo. Povečala se je in se še povečuje konkurenca iz drugih držav, ki so pripravljene prevzemati investicijska dela z bistveno nižjimi cenami svojih stori-

tev, slabšajo pa se tudi pogoji, pod katerimi tuji investitorji ponujajo izgradnjo novih objektov. Hitra devaluacija dinarja zaostruje odnose tudi v temeljnih organizacijah, saj sedanji družbenoekonomski odnos med deli temeljne organizacije, ki izvajajo dela v tujini in sedanji način obračunavanja osebnega dohodka postavljajo delavce v neenakopraven položaj. Na eni strani se temeljni organizaciji zmanjšuje akumulacija in neto devizni priliv, po drugi pa delavci v tujini pridobivajo del osebnega dohodka kot posledico tečajnih razlik in ne kot rezultat svojega delovnega prispevka in poslovanja temeljne organizacije v celoti. V takšnih gospodarskih razmerah, domačih in na tujem, je sklenitev družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih ter usmeritvah za enotno samoupravno aktivnost nujno potrebna.

Osnutek družbenega dogovora temelji na ustavnem načelu, da mora delavec tudi v času, ko je poslan na začasno delo v tujino, deliti usodo svoje temeljne organizacije. Zato veljajo zanj vse pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev temeljne organizacije, s tem da posamične pravice, obveznosti in odgovornosti uveljavlja v delovni enoti v tujini tako, kot je dogovorjeno v

samoupravnem splošnem aktu temeljne organizacije.

Osnutek družbenega dogovora ureja samo tista vprašanja s področja samoupravljanja, delovnih razmerij, oblikovanja in delitve sredstev za osebne dohodke, nekaterih materialnih stroškov in drugih skupnih zadev, ki jih je treba v DE v tujini obravnavati na poseben način in ki zahtevajo enotno ali skupno ureditev.

Samoupravljanje je v dosedanjih normativnih aktih tozgodov in ozdov dokaj neenotno, predvsem pa pomanjkljivo opredeljeno. Zato so predlagane rešitve v veliki meri nastale iz dosedanjih izkušenj in pobud ozdov, ki že delajo v tujini. Kaže se potreba po natančnejši določitvi pristojnosti sveta delovne enote oziroma skupne delovne enote, ki se često javlja pri investicijskih delih. Poleg tega je obveščanje pomemben pogoj samoupravljanja, to pa je vsekakor pomanjkljivo tako po strukturi kot vsebini. Odgovornosti in naloge s zvezi s tem so dokaj natančno določene v družbenih usmeritvah, zakonu o obveščanju ter drugih listinah, vendar je delovanje dokaj neuskklajeno, kar je med drugim ugotovil tudi odbor za obveščanje pri RS ZSS. Z povsem določenimi obveznostmi naj bi zagotovili boljše možnosti za odločanje de-

lavcev ter tesnejšo povezanost z življenjem v domovini.

Iz delovnih razmerij ureja osnutek samo nekaj posebnosti. Predvsem je tu vprašanje delovnega časa, kjer se prerazporejanje delovnega časa le počasi uveljavlja, veliko pa je dela prek polnega delovnega časa. Dosegli naj bi ustrezno dolžino delovnega dne, pri tem pa, kolikor se le da, zmanjšali obseg nadurnega dela. Prav tako so bila doslej nerešena vprašanja pristojnosti sprejemanja in odločanja o izrabi delovnega časa, prav tako tudi neenotnost pri dopustih, dela prostih dnevih in podobno. V samoupravnih splošnih aktih niso dovolj računali s posebnostmi del v tujini, kjer pa že imajo izkušnje, pa se pojavlja neenotnost. Zelo pomembno področje je odgovornost ter ukrepi zoper kršilce delovnih obveznosti. Pri tem bi bilo treba poenotiti pristojnost in disciplinske organe.

V dogovoru zato skušamo doseči uveljavitev zakona o delovnih razmerjih in zveznega zakona o varstvu državljanov SFRJ na začasnem delu v tujini ter večjo enotnost pojmovanja določil, ki se nanašajo na to področje.

Izredno pomembno je vprašanje osebnih dohodkov. Samoupravni sporazum pagona gradbeništva je sicer omogočil na-

Na podlagi 579. člena zakona o združenem delu in 8. člena zakona o varstvu državljanov Socialistične federativne republike Jugoslavije na začasnem delu v tujini (Uradni list SFRJ številka 15/80)

sklepamo

**Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije,
Gospodarska zbornica Slovenije,
Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in
organizacije združenega dela, ki izvajajo investicijska in druga dela v tujini**

DRUŽBENI DOGOVOR O SKUPNIH OSNOVAH IN MERILIH TER POGOJIH URESNIČEVANJA PRAVIC IN ODGOVORNOSTI IZ DELA PRI IZVAJANJU DEL V TUJINI

I. UVODNI DOLOČBI

1. člen

V tem družbenem dogovoru opredeljujemo udeleženci svoje naloge in skupne osnove in merila ter pogoje za uresničevanje pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev, ki jih organizacije združenega dela pošiljamo na izvajanje investicijskih in drugih del v tujino, da bi lahko ti delavci dosledneje uresničevali svoje samou-

pravne pravice in obveznosti in se samoupravno organizirani na gradbiščih in v tujini prizadevali za ustvarjanje večjega dohodka in čistega deviznega priliva svoje temeljne organizacije ter zato tudi ustrezno organizirali svoje delo, produktivno izrabo in razporeditev delovnega časa, zmanjševali stroške poslovanja in izvajali druge potrebne aktivnosti.

Skupne osnove in merila se nanašajo na nekatera vprašanja, ki zaradi specifičnosti

izvajanja investicijskih in drugih del v tujini zahtevajo skupne ali usklajene rešitve zlasti na področjih:

- uresničevanja samoupravljanja,
- urejanja delovnih razmerij,
- oblikovanja in delitve sredstev za osebne dohodke,
- nekaterih materialnih stroškov in
- urejanja nekaterih drugih skupnih zadev.

2. člen

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije in Izvršni svet Skupščine SR Slovenije — udeleženci tega družbenega dogovora si bomo v skladu s svojo družbeno vlogo in nalogami prizadevali in s svojo aktivnostjo prispevali, da se v SR Sloveniji ustvari potrebno družbeno vzdušje in širši družbeni pogoji, da bodo lahko delavci vseh organizacij združenega dela, ki izvajajo v tujini investicijska in druga gospodarska dela, sprejeli kot podlago za urejanje svojih družbenoekonomskih odnosov in za neposredno samoupravno prakso tudi skupne osnove in merila, opredeljene v tem družbenem dogovoru.

Organizacije združenega dela — udeleženci družbenega dogovora, ki izvajamo investicijska in druga dela, bomo svoje samoupravne splošne akte uskladili s skupnimi osnovami in merili, opredeljenimi v tem družbenem dogovoru in jih tudi dosledno izvajali.

II. URESNIČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA

3. člen

Organizacije združenega dela — udeleženci tega družbenega dogovora bomo za-

predek in poenotenje, vendar ni upošteval delovnih razmer v tujini, poleg tega pa ga v praksi tudi doma različno upoštevamo — torej so razlike tu.

V družbenem dogovoru smo upoštevali sprejete družbene usmeritve in strokovne podlage, ki omogočajo enotno oblikovanje in delitev OD, upoštevaje delovne razmere v tujini.

Družbenoekonomske razmere in potreba po izenačitvi možnosti pridobivanja dohodka in OD narekujeta pravzaprav zaostrovanje sedanjega ravnanja, tako glede obračunske osnove — tuja valuta, razmerja pri izplačilu v devizah in dinarjih ter vrednotenja okoliščin zaradi oddaljenosti in drugih posebnosti.

Izhajajoč iz bistva združevanja dela delavcev v temeljni organizaciji in iz dejstva, da je družbenoekonomski položaj delavca odvisen predvsem od gospodarskega položaja temeljne organizacije, so lahko obračunske osnove in merila za pridobivanje osebnega dohodka le dinarske.

Temeljni interes vseh delavcev organizacije združenega dela je, da pridobivajo čimvečji neto devizni priliv in si tako omogočajo nadaljnji razvoj in napredek, pri tem pa tudi, da delavci, ki so poslani začasno na gradbišče v tujino, dobivajo del svo-

jih osebnih osebnih dohodkov v tuji valuti. Predlagano razmerje je: največ 70 % v devizah in 30 % v dinarjih.

Osnutek družbenega dogovora natančneje opredeljuje tako imenovani količnik. Tu gre za ureditev, ki naj zagotovi, da bodo delavcem ustrezno ovrednotene težje in posebne delovne in življenjske razmere na tujem, in da bo hkrati uveljavljeno primerno, družbeno sprejemljivo razmerje med višino osebnih dohodkov delavcev, ki delajo doma in v tujini na istih delih oziroma nalogah.

V praksi je razlika tudi v dodatkih za napore, nočno delo in drugo. Pri tem gre za poenotenje ter stvarnejše opredelitve, ki izhajajo tudi iz izkušenj.

Druga določila s področja osebnih dohodkov predstavljajo predvsem poenotenje, ne pa nekih novosti.

Na področju materialnih stroškov ni novosti, vendar je potrebno poenotenje zaradi različne prakse doma, ki v vseh ozidih ni usklajena z družbenimi dokumenti, v bistvu so ta določila le prenesena, vendar so tu potrebna.

V praksi so se pokazale tudi nekatere težave zaradi neenakega izpolnjevanja nalog in pristojnosti s področja varstva pri delu ter splošne ljudske obrambe oziroma

družbene samozaščite. Z družbenim dogovorom naj bi tako omogočili hitrejšo in enotnejšo uveljavljanje zakona v splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti.

V končnem delu določil osnutek opredeljuje naloge udeležencev, pri čemer je treba upoštevati, da so udeleženci Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ter ozdi, ki izvajajo dela. Vloga in naloge so enotno usmerjene, vendar so glede na različno družbeno vlogo udeležencev različne. Ob tem je treba zagotoviti spremljanje uresničevanja družbenega dogovora in njegovo čimlažje dopolnjevanje, če bo potrebno.

Poudariti je treba, da je družbeni dogovor usklajen tudi s prizadevanji na ravni Jugoslavije in še bolj neposreden. Pripravlja se namreč tudi podoben družbeni dogovor na ravni Jugoslavije, ki bo skupne družbene usmeritve za poenotenje družbenoekonomskega položaja delavcev, poslanih na začasno delo v tujino, uveljavil za vse vrste detaširanih delavcev (investicijska dela, predstavništva, strokovno usposabljanje).

Ljubljana, 7. junija 1983

gotovile pogoje, da bodo imeli delavci, poslani na začasno delo v tujino, enake pravice, obveznosti in odgovornosti kot delavci temeljnih organizacij oziroma delovnih skupnosti v domovini. zlasti, da bodo skladno z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti lahko uresničevali svoje pravice z osebnim izvajanjem oziroma prek delegatov v organih upravljanja v domovini ter da bodo lahko posamične pravice in obveznosti uresničevali v tujini.

Za izvajanje del v tujini bomo delavci ustanovili delovno enoto v tujini (v nadaljnjem besedilu: DE). Delavci, ki bodo poslani na delo v DE, bodo v njenem okviru organizirali uresničevanje posamezne samoupravne pravice, dolžnosti in obveznosti, skladno z določili tega družbenega dogovora.

V primerih skupne izvedbe pogodbenih del bomo delavci za doseganje koordinacije dela in poslovanja med DE organizirali tudi skupno delovno enoto (v nadaljnjem besedilu: skupna DE).

4. člen

Delavci v DE uresničujemo svoje samoupravne pravice, dolžnosti in obveznosti na:

1. referendumih

— tiste samoupravne pravice, dolžnosti in obveznosti, kot jih delavci v TOZD v domovini

2. zborih delavcev

— tiste samoupravne pravice, dolžnosti in obveznosti, kot jih delavci v TOZD v domovini,

— volimo delegate v svet DE,

— volimo člane sveta disciplinske komisije

3. svetu delovne enote

— preko svojih delegatov

5. člen

Delavci v delovni enoti za uresničevanje posameznih pravic volimo svet delovne enote, v katerem zlasti:

— obravnavamo poslovanje DE in ocenjujemo rezultate dela DE,

— spremljamo razpored delovnega časa, koledar delovnih dni in načrt izrabe letnih dopustov,

— obravnavamo problematiko varstva pri delu ter družbene samozaščite in skrbimo za uresničevanje sklepov s tega področja,

— obravnavamo način obveščanja delavcev DE in sprejemamo ustrezne ukrepe za zagotovitev celovite informiranosti o poslovanju in življenju v DE in v domovini,

— skrbimo za ustrezne delovne in življenjske razmere,

— obravnavamo in rešujemo tudi druge zadeve, predvidene s tem družbenim dogovorom in v samoupravnih splošnih aktih organizacij združenega dela.

6. člen

Svet DE sestavljajo delegati vseh organizacijskih enot DE tako, da vsako organizacijsko enoto zastopa po en delegat.

7. člen

Udeleženci družbenega dogovora bomo v samoupravnih splošnih aktih in v svojih delovnih programih opredelili odgovornosti in način ter metode za obveščanje delavcev na delih v tujini in s tem zagotavljali čim boljše informiranost delavcev, s tem pa tudi ustvarili pogoje za njihovo vključevanje v samoupravno odločanje.

Prizadevali si bomo tudi za izboljšanje celovitega obveščanja delavcev tako, da bomo redno z neposrednimi stiki tekoče obveščali delavce v DE o vsem pomembnejšem dogajanju v domovini in po svetu in da bomo ustrezno povečali število dnevnih časopisov in revialnega tiska, povečali aktivnost tistih dejavnikov, ki so odgovorni za informiranje delavcev na začasnem delu v tujini ter opremili DE v tujini s sodobnimi tehničnimi informativnimi sredstvi.

8. člen

Organizacije združenega dela — udeležence družbenega dogovora bomo prispevale k samoupravni organiziranosti delavcev v DE v tujini in k njihovi večji samoupravni učinkovitosti tudi s tem, da bomo:

— delavce pred njihovo napotitvijo v tujino seznanile s pravicami in dolžnostmi pri izvajanju del v tujini, z značilnostmi, ki v zvezi s tem delom nastopajo, s splošnimi razmerami dežele, kjer se dela izvajajo ter

— dopolnilno usposabljele delavce za izvajanje del v tujini.

9. člen

V primeru, ko pri izvajanju del v tujini sodelujeta najmanj dve organizaciji združenega dela, ustanovita z namenom enotnega pristopa ter urejanja razmerij, ki izhajajo iz izvajanja del v skladu s pogodbo o izvajanju del in na načelih dohodkovnih odnosov, skupno DE. Za koordinacijo v skupni DE je odgovoren nosilec posla.

Opredelitve tega družbenega dogovora, ki se nanašajo na samoupravljanje v DE, se smiselno uporabljajo tudi v primerih delovanja skupne DE, vendar so samoupravni organi delavcev na ravni skupne DE

predvsem mesto koordiniranja in usklajevanja samoupravnih odločitev delavcev.

10. člen

V DE delavci ustanovijo osnovno organizacijo sindikata s sindikalnimi skupinami.

Osnovna organizacija sindikata v DE je pobudnik in nosilec družbenopolitičnih aktivnosti in razvoja samoupravnih odnosov med delavci v DE.

III. UREJANJE DELOVNIH RAZMERIJ

11. člen

Organizacije združenega dela — udeležence tega družbenega dogovora bomo izvajale investicijska in druga gospodarska dela v tujini praviloma v deljenem in praznopolnem dnevnem delovnem času, pri čemer lahko delo v deljenem in praznopolnem delovnem času traja 10 ur dnevno. Le izjemoma, če to zahtevajo posebni pogoji, pa traja tudi več, vendar ne dalj kot 12 ur dnevno. Skupni delovni čas delavca v enem letu v povprečju ne bo daljši od 42 ur na teden.

12. člen

Organizacije združenega dela — udeležence tega družbenega dogovora v svojih samoupravnih splošnih aktih določimo, da delavci, ki so delali v praznopolnem delovnem času, lahko izrabijo čas opravljenih ur, ki so jih opravili preko normalnega polnega delovnega časa ob izrabi rednega letnega dopusta ali po vrnitvi v domovino ali pa v času, ko v DE ni zagotovljeno delo.

13. člen

Začetek in konec dnevnega delovnega časa v DE v tujini in čas vmesne prekinitve določimo organizacije združenega dela — udeležence tega družbenega dogovora v skladu z določbami svojih samoupravnih aktov, upoštevaje optimalne pogoje, kjer se dela izvajajo. Če se dela izvajajo v skupni DE, udeležence sporazumno dogovorimo začetek in konec dnevnega delovnega časa.

Pred pričetkom del se v DE sprejme koledar delovnih dni, ki ga sprejme svet DE oziroma skupne DE po uskladitvi z delavci v domovini.

14. člen

Organizacije združenega dela — udeležence družbenega dogovora bomo delo preko polnega delovnega časa uvažale le izjemoma, v skladu z določbami samoupravnih splošnih aktov udeležence in lahko traja največ 30 ur na mesec oziroma v skladu z zakonom.

15. člen

Udeleženci družbenega dogovora smo enotni, da odloča v primerih, ko se zaradi

nujnosti ni mogoče dogovarjati z vodstvom projekta v domovini, o uvedbi dela prek polnega delovnega časa, vodja DE pri izvajanju del, kjer sodeluje več udeležencek, pa vodja skupne DE, upošteva plan dela.

16. člen

Pravico delavcev do počitka na dneve državnih praznikov bomo organizacije združenega dela — udeležence družbenega dogovora, uredile v svojih samoupravnih splošnih aktih tako, da so prazniki 1. januar, 1. maj in 29. november v tujini vedno dela prosti dnevi. Praznovanje drugih državnih praznikov pa se časovno uskladi s praznovanjem praznikov držav, kjer se dela izvajajo, tako da je število dela prostih dni zaradi praznovanja praznikov 9 dni.

Dela prosti dnevi morajo biti razvidni iz koledarja delovnih dni.

17. člen

V svojih splošnih samoupravnih aktih bomo organizacije združenega dela — udeleženci tega družbenega dogovora, uredili tudi naslednje posebnosti izrabe letnega dopusta delavcev, ki delajo v DE v tujini.

Delavec, ki odhaja na delo v tujino, praviloma izrabi najmanj sorazmerni del letnega dopusta za tekoče leto pred odhodom v tujino, sorazmerni del dopusta za leto, v katerem se vrača v domovino, pa po vrnitvi.

Delavec ima pravico izkoristiti letni dopust v nepretrganem trajanju, le izjemoma v dveh delih. O nastopu letnega dopusta posameznega delavca odloča vodja DE, v skladu s planom izrabe letnih dopustov.

Če delavec brez predhodne odobritve odide na letni dopust, se to šteje za hujšo kršitev delovnih obveznosti.

Če se v državi, kjer se izvajajo dela ali v posamezni DE uvede kolektivni dopust, so vsi delavci dolžni izrabiti svoj letni dopust v tem času.

Delavci lahko izrabijo cel letni dopust do februarja v naslednjem koledarskem letu, kadar je to potrebno zaradi izvršitve delovnih obvez udeležence in je to v interesu delavcev.

Delavec, ki dela v deželah s hudimi podnebnimi razmerami za življenje in delo, ima pravico do dodatnega dopusta 1 delovni dan za vsak polni koledarski mesec takega dela, vendar največ 6 delovnih dni v letu.

18. člen

Organizacije združenega dela — udeležence družbenega dogovora bomo v svojih samoupravnih splošnih aktih določile, da ima delavec, ki dela v DE v tujini, pravico do 3-dnevne odsotnosti z dela z nadomestilom osebnega dohodka ob smrti v ožji družini, če potuje na pogreb.

Za ožje družinske člane štejejo: zakonec, otroci, delavčevi starši, bratje in sestre, posvojitelj, posvojenec. V čas odsotnosti ni vštet čas, potreben za potovanje na pogreb.

Odsotnost delavca je lahko v primerih, določenih v samoupravnem splošnem aktu

tudi daljša od treh dni, vendar za ta čas delavec nima pravice do nadomestila osebnega dohodka.

Odsotnost delavca z dela odobrava vodstvo delovne enote oziroma skupne delovne enote.

19. člen

Organizacije združenega dela — udeleženci tega družbenega dogovora se dogovorimo, da se lahko v DE v tujini izvoli svet disciplinske komisije kot organ, ki odloča o odgovornosti zaradi kršitve delovnih obveznosti delavcev.

Kadar se v postopku za ugotovitev odgovornosti delavca ugotovi, da gre za takšno kršitev delovne obveznosti, katere posledica je lahko ukrep prenehanja delovnega razmerja, se delavca pošlje nazaj na delo v domovino in se v njegovi temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti nadaljuje postopek za ugotavljanje delavčeve odgovornosti.

20. člen

V svetu disciplinske komisije iz prejšnjega člena so člani izvoljeni izmed delavcev DE, praviloma po en delegat izmed delavcev vsake udeležence in en član iz diplomatskega ali konzularnega predstavništva, skupnega gospodarskega predstavništva ali DE kakšne druge delovne organizacije v državi, kjer delavec dela.

Postopek za ugotavljanje delavčeve odgovornosti vodi tričlanski senat, ki ga določi svet disciplinske komisije izmed svojih članov in zunanjega člana.

21. člen

Organizacije združenega dela — udeleženci družbenega dogovora so enotni, da se kot hujša kršitev delovnih obveznosti pri izvajanju investicijskih in drugih gospodarskih del šteje tudi:

— vsako ravnanje, ki bi utegnilo škodovati ugledu udeležence in naše države v tujini ali pa bi nasprotovalo normalnim načelom in družbenim normam v tuji državi,

— tiste kršitve, ki imajo škodljive posledice, ovirajo normalni delovni proces in poslovanje, rušijo ugled DE in TOZD in kršijo skupne interese delavcev v DE ali imajo za posledico večjo materialno škodo.

IV. OSEBNI DOHODKI

22. člen

Organizacije združenega dela — udeležence tega družbenega dogovora, bomo v svojih samoupravnih splošnih aktih, ki urejajo pridobivanje in delitev sredstev za osebne dohodke, oblikovale sistem delitve osebnih dohodkov (osebni dohodek na osnovi živega dela, osebni dohodek na osnovi minulega dela in osebni dohodek na osnovi inovacijske in druge ustvarjalne dejavnosti) na podlagi rešitev panožnih sporazumov o pridobivanju in delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov delavcev ter skupnih osnov in meril, dogovorjenih s tem družbenim dogovorom.

23. člen

Osebni dohodek delavca na osnovi živga dela je odvisen od:

- zahtevnosti del in nalog, ki jih delavec opravlja v tujini,
- učinka njegovega dela (količine, kakovosti in gospodarnosti)
- doseženih rezultatov poslovanja v DE v tujini in v temeljni organizaciji oziroma delovni skupnosti.

24. člen

Razvid del in nalog vsebuje tudi specifična dela in naloge, ki se pojavljajo pri izvajanju del v tujini in je podlaga za:

- organiziranje delovnega procesa v tujini,
- oblikovanje delovnega področja in delovnega programa delavca,
- ugotavljanje zahtevnosti del in nalog,
- ugotavljanje rezultatov dela,
- plan zaposlovanja in razporejanje delavcev na delo v tujino,
- druge namene.

25. člen

Zaradi posebnih pogojev življenja in dela v posameznih tujih deželah, ki se odražajo zlasti v daljši odsotnosti od družine, oddaljenosti od doma, različnih klimatskih razmerah, zmanjšanju možnosti kulturne, izobraževalne in rekreativne dejavnosti, življenju v raznih etničnih okoljih in družbeno-političnih sistemih, se osebni dohodek za enako zahtevno delo in delovno uspešnost v tujini lahko poveča s količnikom, ki mora objektivno odražati posebne pogoje življenja in dela v tujini.

26. člen

Višino količnika za posamezno deželo ali skupino dežel dogovorimo udeleženci med seboj v okviru zbora udeležencev tega družbenega dogovora in uskladimo na ravni federacije v organu, ki bo dogovorjen z zveznim družbenim dogovorom in ga bomo vključili v svoje samoupravne akte. Pri opredelitvi količnika bomo upoštevali tudi:

- tržne pogoje pri pridobivanju del na tujih trgih,
- družbeno usmeritev v povečani obseg izvajanja investicijskih del v tujini,
- sedanja izkustvena razmerja med posameznimi dežalami,
- pogoje, ki naj omogočajo delavcu, da ustvari na podlagi rezultatov dela in svojega delovnega prispevka ustrezen osebni dohodek glede na čisti zaslužek, ki ga imajo ustrezni delavci, državljani držav, kjer se dela izvajajo.

Tako dogovorjena višina količnika je sestavni del tega dogovora kot element njegovega izvajanja.

27. člen

Upošteva se posebne pogoje dela in življenja v tujini ter zato, da se zagotovijo

družbeno sprejemljiva razmerja med osebnimi dohodki delavcev temeljne organizacije na delih v domovini in v tujini, znaša lahko količnik iz prejšnjega člena najmanj 2 in največ 5 ter je za vse delavce na posameznih gradbiščih enak.

28. člen

Osebni dohodek iz minulega dela pridobiva delavec na delu v tujini v skladu z merili, opredeljenimi s samoupravnim splošnim aktom organizacije združenega dela, brez upoštevanja količnika, iz 25. in 26. člena tega družbenega dogovora ter se izplačuje v dinarjih.

29. člen

Osebni dohodek na osnovi inovacijske in druge ustvarjalne dejavnosti v tujini pridobiva delavec v skladu z merili, opredeljenimi v samoupravnem aktu organizacije združenega dela, brez upoštevanja količnika iz 25. in 26. člena tega družbenega dogovora.

30. člen

Delavcu pripada za delo v tujini preko polnega delovnega časa dodatek v višini 25 %, za delo v nočnem času v višini 15 % in za delo na dan počitka v višini 25 % od osebnega dohodka, doseženega v rednem delovnem času.

31. člen

Vse osnove in merila za ugotavljanje in delitev sredstev za osebne dohodke bomo organizacije združenega dela — udeleženci tega družbenega dogovora opredelili v svojih samoupravnih splošnih aktih in jugoslovanski valuti, v jugoslovanski valuti opravljali tudi obračun in deloma tudi izplačilo osebnih dohodkov.

V svojih samoupravnih splošnih aktih bomo določili tudi del obračunanih osebnih dohodkov, ki se lahko izplačuje v tuji valuti, vendar ta del lahko znaša največ 70 % skupno obračunanega osebnega dohodka delavcev.

Pri nadomestilih osebnega dohodka zaradi odsotnosti z dela bomo za čas, ki ga delavci prebijejo v domovini, obračunavali nadomestila v celoti v jugoslovanski valuti.

Izplačila dela osebnega dohodka v tuji valuti se bodo opravljala po srednjem deviznem tečaju Narodne banke Jugoslavije, ki velja na zadnji dan obračunskega obdobja.

32. člen

Delavcem na začasnem delu v DE v tujini se obračunavajo nadomestila za čas odsotnosti z dela v skladu s samoupravnimi splošnimi akti udeleženke.

Za čas zastojev dela, do katerih pride brez delavčeve krivde, znaša nadomestilo osebnega dohodka 70 % povprečne akontacije osebnih dohodkov za polni delovni čas v mesecu, v katerem je opravičen do nadomestila.

33. člen

Udeleženci družbenega dogovora smo enotni, da je osnova za obračunavanje in plačevanje prispevkov delavcev na izvajanju investicijskih in drugih gospodarskih del v tujini, za skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter zdravstvenega varstva, njihov osebni dohodek obračunan na osnovi osnov in meril iz samoupravnih splošnih aktov organizacij združenega dela, brez upoštevanja količnika za posebne pogoje življenja in dela v tujini, ki so opredeljeni v 25. in 26. členu tega družbenega dogovora.

V. MATERIALNI STROŠKI

34. člen

Udeleženci družbenega dogovora bomo glede nadomestil iz materialnih stroškov upoštevali družbeni dogovor o skupnih osnovah za urejanje določenih stroškov, pri čemer bodo organizacije združena dela v svojih samoupravnih splošnih aktih določile, da delavcu ob napotitvi na delo v tujino pripada:

- dnevnic v višini dnevnic iz II. skupine po uredbi in odločbi Zveznega izvršnega sveta,

- povračilo prevoznih stroškov do sedeža do DE udeleženke v tujini, za prevoz, določen po potnem nalogu,

- nadomestilo osebnega dohodka za poln delovni dan, obračunan in izplačan v dinarjih, po določilih samoupravnih aktov v TOZD,

- povračilo stroškov zdravniškega pregleda in pridobitve dovoljenja za delo v tujini.

35. člen

Ob napotitvi delavca iz tujine v domovino pripada delavcu:

- dnevnic v višini dnevnic iz II. skupine po uredbi in odločbi Zveznega izvršnega sveta,

- povračilo prevoznih stroškov od DE v tujini do sedeža udeleženke, za prevozno sredstvo, določeno v potnem nalogu,

- nadomestilo OD, kolikor delavec potuje na delovni dan, izplačanega po osnovah in merilih, ki veljajo za DE v tujini.

Delavec, ki je po lastni krivdi razporejen iz tujine v domovino ali delavec, ki se brez pismenega naloga vodje DE v tujini vrne iz tujine ali delavec, ki je samovoljno prekinil delovno razmerje, nima pravice do povračila iz tega člena.

36. člen

V primeru napotitve delavca iz tujine na nadaljnje zdravljenje v domovino, pripada delavcu:

- dnevnic v višini, kot je določena v 34. členu tega družbenega dogovora,

- povračilo stroškov prevoza iz DE v tujini do sedeža udeleženke oziroma mesta zdravljenja za prevozno sredstvo, določeno v potnem nalogu,

— nadomestilo OD, kolikor delavec potuje na delovni dan.

Delavec mora uporabiti prevozno sredstvo in morebitno spremstvo, ki ga na predlog zdravnika določi vodja DE glede na zdravstveno stanje delavca.

37. člen

V primeru letnega dopusta ima delavec pravico do povračila prevoznih stroškov brez dnevnic, od DE v tujini do sedeža udeleženke po najkrajši poti, kadar udeleženka ne organizira prevoza sama.

To povračilo pripada delavcu praviloma enkrat letno, izjemoma pa dvakrat letno po pogojih, ki jih določimo udeleženci v svojih samoupravnih splošnih aktih.

38. člen

Delavcu, ki je razporejen na delo v tujino, pa službeno potuje v državo izven države, kjer se dela opravljajo, pripada dnevnic v valuti in v višini, kot jo določa ta družbeni dogovor za to državo.

Delavcu, ki je razporejen na delo v tujino, pa službeno potuje po državi, kjer se dela opravljajo, pripada dnevnic v valuti te države in v višini, ki jih enkrat letno določi odbor udeležencev.

39. člen

Delavcu se povrnejo prevozní stroški na službenem potovanju v tujino v višini stroškov, ki zagotavljajo najbolj smotrno uporabo prevoznih sredstev, glede na izvršitev službenih del in nalog.

Delavcu, ki je na službenem potovanju v domovini, v kraju, kjer je sedež udeleženke, se obračunava OD v času bivanja v domovini na osnovi meril, ki veljajo za delo v domovini in izplača v dinarjih.

Za službena potovanja v druge kraje v domovini ima delavec pravico do povračila stroškov, kot to določajo samoupravni splošni akti udeleženke.

40. člen

Udeleženka lahko v svojih samoupravnih splošnih aktih določi primere in pogoje, kdaj prizna delavcu, če uporabi za potovanje na delo v tujino ali za vrnitev v domovino svoj osebni avto, pravico do povrnitve potnih stroškov in sicer v višini dinarske cene vozovnice za najbolj smotrno prevozno sredstvo.

Delavec uporablja svoj osebni avto na lastno odgovornost.

41. člen

Kadar se delavec, ki dela v tujini, smrtno ponesreči ali umre iz drugih razlogov, mora udeleženka poskrbeti na lastne stroške za prevoz pokojnika v domovino do kraja, kjer se opravi pokop.

42. člen

Udeleženke organiziramo v DE v tujini prevoz na delo in z dela, če je oddaljenost gradbišča od mesta bivanja večja od 2 km. Kadar delavci nimajo organiziranega prevoza na delo in z dela, imajo pravico do po-

vračila stroškov v višini cene prevoza z javnim prevoznim sredstvom.

43. člen

Terenski dodatek pripada delavcu samo za dneve, ki jih prebije na delu na terenu in se določi v absolutnem znesku na dan.

Terenski dodatek v posamezni državi, kjer se dela izvajajo, je za vse delavce enak.

Terenski dodatek se izplačuje v valuti države, kjer se dela izvajajo. Višino terenskega dodatka za posamezno državo določi enkrat letno zbor udeleženk, ki ga opredeljuje 52. člen tega družbenega dogovora.

44. člen

Terenski dodatek se uporabi za kritje stroškov prenočišča in prehrane za delo na terenu, ki morata biti organizirana. Če sta prenočišče in prehrana organizirana v breme materialnih stroškov DE, se ti stroški poračunavajo v breme terenskega dodatka delavcev.

VI. UREJANJE NEKATERIH SKUPNIH ZADEV

45. člen

Organizacije združenega dela — udeleženke tega družbenega dogovora bomo v DE v tujini skupno izvajale ukrepe za varnost del. V skupni DE se bomo sporazumele, katera udeleženka bo prevzela koordinacijo pri izvajanju varstvenih ukrepov in določila delavca, ki bo odgovoren za varstvo pri delu (inženir varstva pri delu).

Osebna varstvena sredstva pripadajo delavcu skladno z veljavnim pravilnikom o varstvu pri delu, upošteva je pri tem še posebne značilnosti izvajanih del.

46. člen

V svojih samoupravnih splošnih aktih bomo organizacije združenega dela pri opredelitvi pravic in obveznosti do splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite upoštevale posebnosti dela in življenja v DE v tujini in odgovornost delavcev temeljne organizacije, da v primeru potrebe poskrbe za varno vrnitev svojih sodelavcev v domovino ter za ustrezno zavarovanje materialnih sredstev temeljne organizacije.

47. člen

V skupni DE bomo udeleženke koordinirale svoje delovanje na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in se dogovorile za enotne ali skupne ukrepe in aktivnosti.

Koordinacijo bo zagotovila udeleženka, ki je nosilka posla.

Vprašanje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite bo obravnaval in urejal svet DE ali svet skupne DE. Če je potrebno, pa bodo delavci izvolili tudi koordinacijsko komisijo za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

VII. NALOGE UDELEŽENCEV DRUŽBENEGA DOGOVORA

48. člen

Organizacije združenega dela — udeleženci družbenega dogovora bomo prilagodili svoje samoupravne splošne akte določilom tega družbenega dogovora najkasneje v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi.

49. člen

Republiški svet ZSS bo neposredno in preko odborov sindikatov dejavnosti spodbujal uveljavljanje družbenega dogovora v samoupravnih aktih in v vsakodnevni praksi.

Odbori dejavnosti bodo v oblikovanju panožnih sporazumov vztrajali, da se v njih opredelijo osnove, ki izhajajo iz tega dogovora.

Spremljal bo uresničevanje samoupravnih pravic in odgovornosti delavcev ter krepil vlogo sindikata delavcev pri izvajanju del v tujini.

50. člen

Gospodarska zbornica Slovenije bo spodbujala dosledno uveljavljanje tega družbenega dogovora ter sprotno spremljala njegov prispevek k razvoju družbeno-ekonomskega položaja združenega dela pri delih v tujini.

S splošnimi združenji si bo prizadevala za oblikovanje in izvajanje kriterijev določenih v samoupravnih sporazumih panog, da bodo v njih upoštevali načela tega družbenega dogovora.

Gospodarska zbornica Slovenije bo zasedovala razmere in pogoje izvajanja del v tujini in njihov vpliv na družbeno-ekonomski položaj naših delavcev na delih v tujini. V sodelovanju z udeleženci družbenega dogovora bo dajala pobude za oblikovanje količnikov iz 25. člena tega družbenega dogovora.

51. člen

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo v skladu s svojo pristojnostjo na posameznih področjih, ki jih ureja ta družbeni dogovor, spremljal njegovo uresničevanje.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo tudi:

— zagotovil, da bo Republiški komite za delo v postopku izdajanja soglasij organizacijam združenega dela za pošiljanje delavcev na začasno delo v tujino, presojal ustreznost družbenoekonomskega in samoupravnega položaja teh delavcev v DE v tujini na rešitvah tega družbenega dogovora ter

— predlagal Zveznemu komiteju za delo, zdravstvo in socialno varstvo, da bo pri opravljanju nadzora, kako se na začasnem delu v tujini izvaja varstvo naših državljanov, presojal ustreznost tega varstva tudi na podlagi izvajanja določil tega družbenega dogovora.

52. člen

Zaradi usklajenega delovanja in medsebojne koordinacije ustanovljamo udeleženci skupen organ udeležencev tega družbenega dogovora — zbor udeležencev družbenega dogovora.

Zbor udeležencev družbenega dogovora ocenjuje stanje izvajanja investicijskih in drugih gospodarskih del v tujini na področjih, ki jih ureja ta družbeni dogovor, predlaga udeležencem skupne ukrepe in aktivnosti ter po potrebi sprejema tolmačenje določil tega družbenega dogovora.

Zbor udeležencev najmanj enkrat letno oceni, kako se izvaja ta družbeni dogovor in sprejme usmeritve za nadaljnjo koordinirano delovanje.

53. člen

Udeleženci družbenega dogovora ustanovljamo kot izvršni organ udeležencev tudi izvršni odbor udeležencev družbenega dogovora.

V izvršni odbor udeležencev družbenega dogovora delegirajo po enega delegata in njegovega namestnika Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ter štiri organizacije združenega dela, po medsebojnem dogovoru.

Izvršni odbor udeležencev organizira delo zbora udeležencev družbenega dogovora, skrbi za pripravo gradiv za seje zbora in za izvajanje sklepov in usmeritev zbora udeležencev ter izvaja naloge, ki mu jih poveri zbor udeležencev družbenega dogovora.

54. člen

Sedež zbora udeležencev in izvršnega odbora udeležencev družbenega dogovora je pri Gospodarski zbornici Slovenije.

VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

55. člen

Organizacije združenega dela — udeleženci tega družbenega dogovora, ki nastopamo na skupnih projektih oziroma v skupnih DE v tujini, smo dolžne uskladiti svoje samoupravne splošne akte z določili tega družbenega dogovora pred pričetkom del v tujini. V primeru nastopa na skupnih projektih, kjer je nosilec posla izven Slovenije, bomo pri usklajevanju upoštevali dogovor, ki ga uveljavlja nosilec posla.

56. člen

V primerih, ko so s predpisi države, kjer se dela izvajajo, določena obvezna merila ali osnove za obračun osebnih dohodkov delavcev ali pa druge pravice delavcev drugačna kot s tem družbenim dogovorom, bomo udeležence družbenega dogovora uporabljale predpise države, kjer se dela izvajajo.

Podpisniki bomo spoštovali sprejete mednarodne konvencije in sporazume, ki jih je prevzela Jugoslavija. V kolikor so ka-

tera določila tega družbenega dogovora nasprotna z ustreznimi določili mednarodnih konvencij oziroma sporazumov, veljajo določila teh mednarodnih konvencij oziroma sporazumov.

57. člen

Družbeni dogovor se začne istočasno izvajati v vseh DE v tujini. Udeleženci družbenega dogovora pa se lahko na seji zbora udeležencev dogovorimo za postopno uveljavitev posameznih določil družbenega dogovora.

58. člen

Pobudo za spremembe in dopolnitve družbenega dogovora lahko poda vsaka udeleženka.

Spremembe in dopolnitve se sprejemajo po enakem postopku kot velja za sprejem tega družbenega dogovora.

59. člen

Ta družbeni dogovor je sklenjen, ko ga sprejme vsaj pet organizacij združenega dela, ki izvajajo v tujini investicijska in druga gospodarska dela, Zveza sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in ga podpišejo pooblašteni delavci teh udeleženk.

Družbeni dogovor začne veljati osmi dan po objavi v Gospodarskem vestniku (Uradnem listu SRS).

Ljubljana, dne...

(datum sklenitve — podpisovanja družbenega dogovora)

Udeleženci
Organizacija

Podpis pooblaščenega
delavca
žig organizacije

Na podlagi 122. člena Statuta Zveze sindikatov Slovenije je republiški svet ZSS na 4. seji dne 14. aprila 1983 sprejel

PRAVILNIK O PODELJEVANJU ZLATEGA ZNAKA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

1. člen

Zlati znak Zveze sindikatov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zlati znak) se podeli vsako leto ob prazniku dela 1. maju.

2. člen

Zlati znak se podeli:

— članom zveze sindikatov, ki so z večletnim, naprednim in uspešnim družbenopolitičnem delom pomembno prispevali k uveljavljanju hotenj delavskega razreda, samoupravljanju ter k razvoju sindikata.

— organizacijam in organom zveze sindikatov za večletno izjemno in učinkovito delovanje pri uveljavljanju interesov članstva.

3. člen

Letno se podeli do 30 zlatih znakov posameznim članom zveze sindikatov in do deset zlatih znakov organizacijam in organom zveze sindikatov in sindikatov.

4. člen

Za podelitev zlatega znaka upoštevajo organizacije in organi zveze sindikatov enotna temeljna merila. Zlati znak se skladno z 2. členom tega pravilnika podeli za izjemne dosežke:

— pri uveljavljanju vloge zveze sindikatov v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja,

— pri organiziranju in povezovanju delavcev v napredno delavsko gibanje oziroma sindikat in uveljavljanju sindikata kot množične, delavske družbenopolitične organizacije,

— v prizadevanjih za razvoj socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na podlagi ustave in zakona o združenem delu ter za poglobljanje odločujočega vpliva delavcev,

— pri trajnejšem izpolnjevanju dogovorjenih sklepov in stališč, sprejetih v organizacijah in organih zveze sindikatov in sindikatov dejavnosti,

— v prizadevanjih za doseganje dogovorjenih ciljev gospodarskega in družbenega razvoja.

5. člen

Zlati znak ponazarja vse prvine emblema zveze sindikatov. Sestavni del tega odličja sta še listina o podelitvi in miniaturna značka, ki je posnetek zlatega znaka.

6. člen

Na predlog odbora republiškega sveta ZSS za sindikalna priznanja (v nadaljevanju: odbora) odloča o podelitvi zlatega znaka republiški svet Zveze sindikatov Slovenije.

Zlati znak podeli predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

7. člen

Odbor vsako leto razglasi podelitev zlatih znakov in rok za predlaganje kandidatov.

8. člen

Podelitev zlatega znaka posameznemu članu zveze sindikatov predlaga organizacija ali organ zveze sindikatov oziroma sindikat dejavnosti.

Podelitev zlatega znaka za:

— osnovno organizacijo, sindikalno konferenco ter konferenco osnovnih organizacij zveze sindikatov in koordinacijski odbor sindikata predlaga občinski svet ZSS oziroma njegov pristojni organ ali občinski odbor sindikata dejavnosti,

— občinski odbor sindikata dejavnosti predlaga občinski svet ZSS ali republiški odbor sindikata dejavnosti,

— občinski, mestni, medobčinski svet ZSS in republiški odbor sindikata dejavnosti pa predsedstvo republiškega sveta ZSS na lastno pobudo ali na pobudo drugih organov ali organizacij zveze sindikatov.

9. člen

Predlagatelj pošlje predlog za podelitev zlatega znaka odboru. Odbor obravnava vsak predlog, ki ga prejme v veljavnem roku, in ga preuči. Na podlagi temeljnih in drugih meril oceni dosežke predlaganih posameznikov, organizacij in organov ter izbere tiste, ki jih predlaga za podelitev zlatega znaka.

10. člen

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije seznanja člane in organizacije zveze sindikatov ter javnost o podeljenih zlatih znakih z objavo v Delavski enotnosti in drugih sredstvih javnega obveščanja.

O nosilcih zlatega znaka se vodi evidenca pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije.

Za republiški svet ZSS
predsednik
Marjan OROŽEN

Sestavni del tega odločanja sta še listina o podelitvi in miniaturna značka, ki je posnetek srebrnega znaka.

6. člen

O podelitvi srebrnega znaka odloči občinski svet Zveze sindikatov Slovenije na podlagi enotnih temeljnih meril, določenih s tem pravilnikom.

Srebrni znak podeli predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

7. člen

Občinski svet ZSS vsako leto razglasi podelitev srebrnih znakov in rok za predlaganje kandidatov.

8. člen

Podelitev srebrnega znaka posameznemu članu zveze sindikatov predlaga organizacija ali organ zveze sindikatov oziroma sindikata dejavnosti.

Podelitev srebrnega znaka organizaciji ali organu zveze sindikatov v organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti predlaga predsedstvo ali drug organ občinskega sveta ZSS ali občinski odbor sindikata dejavnosti.

9. člen

Predlog za podelitev srebrnega znaka pošlje predlagatelj občinskemu svetu ZSS.

Občinski svet ZSS oziroma njegov pooblaščen organ obravnava vsak predlog, ki ga prejme v veljavnem roku ter na podlagi temeljnih in drugih meril oceni dosežke predlaganih posameznikov, organizacij in organov.

10. člen

Občinski svet ZSS seznanja člane in organizacije zveze sindikatov ter javnost o podeljenih srebrnih znakih.

O nosilcih srebrnega znaka se vodi evidenca pri občinskih svetih ZSS.

Za republiški svet ZSS
predsednik
Marjan OROŽEN

Na podlagi 122. člena Statuta Zveze sindikatov Slovenije je republiški svet ZSS na 4. seji 14. aprila 1983 sprejel

PRAVILNIK O PODELJEVANJU SREBRNEGA ZNAKA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

1. člen

Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: srebrni znak) podeljujejo občinski sveti Zveze sindikatov Slovenije vsako leto ob prazniku dela 1. maju.

2. člen

Srebrni znak se podeli:

— članom zveze sindikatov za izjemen prispevek pri izpolnjevanju temeljnih nalog zveze sindikatov še zlasti pa za uveljavljanje ter krepitev samoupravne vloge in položaja delavcev,

— organizacijam ali organom zveze sindikatov v organizacijah združenega dela oziroma delovnih skupnostih za učinkovito utrjevanje vloge zveze sindikatov v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja.

3. člen

Vsak občinski svet ZSS podeli letno do pet srebrnih znakov osnovnim organizacijam in organom zveze sindikatov v organizacijah združenega dela oziroma delovnih skupnostih in določeno število posameznim članom zveze sindikatov. Pri tem upoštevajo sorazmerje s številom članov zveze sindikatov v občini, tako da podelijo

na vsakih tisoč članov največ en srebrni znak.

4. člen

Za podelitev srebrnega znaka upoštevajo organizacije in organi zveze sindikatov enotna temeljna merila. Srebrni znak se skladno z 2. členom tega pravilnika podeli za izjemne dosežke pri neposrednem izpolnjevanju pglavitnih nalog, stališč in dokumentov zveze sindikatov, predvsem pri:

— uveljavljanju vloge zveze sindikatov v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja,

— izpolnjevanju ciljev in nalog gospodarskega in družbenega razvoja ter stabilizacije,

— smotrnem upravljanju in gospodarjenju z družbenimi sredstvi ter uveljavljanju načela delitve po delu in njegovih rezultatih,

— vključevanju v samoupravno združevanje dela in sredstev oziroma v proizvodno-dohodkovno povezovanje in sodelovanje.

5. člen

Srebrni znak ponazarja vse sestavine emblema Zveze sindikatov Slovenije.

Sindikalni poročevalec je priloga Delavske enotnosti. Ureja ga uredniški odbor: Miro Gošnik, Franček Kavčič, Zdravko Krvina, Drago Seliger, Peter Štefanič (odgovorni urednik) in Pavle Vrhovec (predsednik).